

پژوهشکده شورای نگهبان

نظرات استدلالی شورای نگهبان

عنوان

طرح اصلاح ماده (۲۳۵) قانون برنامه پنج ساله پنجم
توسعه جمهوری اسلامی ایران

شماره مسلسل: ۱۳۹۵۰۱۰۵

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۹/۲۲

شناسنامه

عنوان:

نظرات استدلالی شورای نگهبان

طرح اصلاح ماده (۲۳۵) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه
جمهوری اسلامی ایران

استخراج، تنقیح و تدوین:

مصطفی مسعودیان

بازبین و ناظر علمی:

کاظم کوهی اصفهانی

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۵۰۱۰۵

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۰۹/۲۲

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

۲	.....	مقدمه
۳	.....	درآمد
۴	.....	نظر نهایی شورای نگهبان

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین پژوهشکده شورای نگهبان، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این پژوهشکده، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضاء را استخراج نموده و با حفظ اصالت، آن‌ها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

طرح اصلاح ماده (۲۳۵) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری

اسلامی ایران

درآمد

طرح «اصلاح ماده (۲۳۵) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران» را تعدادی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی با قید دو فوریت تقدیم مجلس کردند. در مقدمه‌ی توجیهی این طرح، ضرورت ارائه‌ی این طرح چنین بیان شده است: «تأخیر در تقدیم لوایح بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور و برنامه ششم توسعه از یک سو و تقارن رسیدگی به این دو لایحه مهم با انتخابات دوره دهم مجلس شورای اسلامی و مضافاً نهایی شدن گزارش لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه که به زودی در صحن علنی مطرح و مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، فرصت پرداختن به همه این امور را از نمایندگان سلب نموده است. تمدید اعتبار اجرای برنامه پنج ساله پنجم توسعه موجب می‌شود نمایندگان فرصت کافی برای رسیدگی به لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه و همچنین لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ پیدا کنند. با توجه به موارد مذکور، این طرح با قید دو فوریت تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود.»

دو فوریت این طرح در جلسه‌ی علنی ۱۳۹۴/۱۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی به تصویب نمایندگان رسید. بر این اساس، این طرح برای رسیدگی به صورت دوفوریتی به کمیسیون برنامه و محاسبات به‌عنوان کمیسیون اصلی ارسال شد که این کمیسیون بلافاصله با تشکیل جلسه و بررسی این طرح، مفاد آن را تصویب و گزارش آن را به مجلس ارائه کرد. این طرح در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ در صحن علنی مجلس مطرح شد و با اصلاحاتی به تصویب نمایندگان رسید و برای طی روند قانونی مذکور در اصل (۹۴) قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۶۷۵/۹۰۶۳۹ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۲ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان پس از بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۴، مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۴/۱۰۲/۵۹۷۲ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۴ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۴/۱۲/۱۸

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۴/۱۲/۲۴

ماده واحده- ماده (۲۳۵) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵^(۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۳۵- قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۵ هجری شمسی تمدید و با تصویب برنامه ششم توسعه و ابلاغ آن ملغی‌الاثرب می‌شود.

دیدگاه مغایرت

هیچ یک از اعضای شورای نگهبان در خصوص مغایرت مفاد این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی نظری ابراز نکردند.

نظر شورای نگهبان

مصوبه‌ی مزبور، مغایرتی با موازین شرع و قانون اساسی ندارد.

نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه مجلس در خصوص طرح اصلاح ماده (۲۳۵) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. ماده (۲۳۵) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵: «ماده ۲۳۵- این قانون تا پایان سال ۱۳۹۴ هجری شمسی معتبر است.»

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود را اِنفا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطرو و قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir